

Читання з метою набуття чуттєвого досвіду

Повторення: прикметники

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань

Перегляд відео.

https://www.youtube.com/watch?v=hYLfd8nQC0I&ab_channel=%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0%D0%91%D1%83%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BB%D0%B8%D0%BC

III. Мотивація навчальної діяльності

VI. Опрацювання навчального матеріалу.

1. Робота з підручником

1.1. Дати відповіді на питання параграфу

Розділ V. Інше

§69 Читання з метою набуття чуттєвого та естетичного досвіду

Відчуй красу слова

Слова — то кольорові камінці. Мало їх назбирати, треба навчитися зі слів узори викладати (І. Вільде).

Слово дня: чуттєвий, естетичний, насолода.

Пригадуємо:

- 1 У чому полягає роль читання в житті людини?
- 2 Як ви ознайомлюєтеся із книжкою перед тим, як починаєте її читати? На що звертаєте увагу передовсім?
- 3 Які запитання у вас виникають у процесі попереднього осмислення тексту, запланованого для читання?
- 4 Що ви вважаєте найважливішим під час ознайомлення з текстом?

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1 Що відбувалося б у світі, якби не було книжок?
- 2 Що таке чуттєвий та емоційний досвід?

498

Прочитайте тексти вголос. Дайте відповіді на запитання і виконайте завдання.

218

І. Тихесенько вимовляю слово «зелений», і постає перед мною все зелене, і я вже чомусь не сумніваюсь, що й саме це слово зеленого кольору. Вимовляю слово «мама» — і ввижається мені добра її усмішка, каре іскристе мерехтіння в очах ласкаве звучання голосу. Жоден колір, либонь, не пов'язується з її образом, тільки здається, наче сяє чимось золотистим від

очей, вишневим од губ, яблуками-антонівками від рук — і за всім цим щемко постає слово «рідна», яке, здається, саме зовсім позбавлене кольору, а тільки дороге воно, ніжне, хвилююче, мов усі кольори разом узяті.

А слово «осінь» — жовте, бо восени дозрівають усі грушки в нашому садку, всі яблука. Спершу вони світяться поміж листям молодесеньким жовтим полум'ям, потім починають потроху падати на землю, згодом усе рясніше... Й одного дня залишається на гіллі саме тільки жовте, недогоріле листя.

Слово «осінь» туге й жовте, наче віск (Є. Гуцало).

ІІ. Сірий — то колір загадок,
У сірому час дрімає,
І мудрості давній спадок
Туманні шати вдягає.
В серпанку світи загадкові,
У снах відлітаєш у вирій.
В дорогу тобі колискові
Муркоче котичок сірий.

Сашко Лірник

Запитання і завдання:

- 1 Які відчуття викликало читання текстів?
- 2 Що їх об'єднує?
- 3 У чому полягають особливості виразного читання поетичного тексту?
- 4 Чи мають слова кольори?
- 5 Як ви розумієте вислів «малювати словами»?
- 6 Складіть власний текст (3–4 речень) «Якого кольору слова?».
- 7 Розкажіть, які емоції ви переживали під час виконання вправи (радість, інтерес, цікавість, здивування тощо).

499 Складіть із поданими словами словосполучення й запишіть їх.

Блакитний, жовтий, зелений, білий, білосніжний.

500 Прочитайте текст. Розкажіть, що ви з нього «побачили», «почули». Поясніть, як ви розумієте вислів «море в мені».

МОЄ МОРЕ

Мало хто про це знає, але в мене є море. Безкрайне й дуже глибоке. Моє море прозоре, іноді воно буває солоне, але зазвичай

219

чай воно солодке. Саме так. Хоча солодких морів у природі не буває. Існують моря кольорові — чорне, жовте, червоне, біле. Чи моря мертві. А моє море — живе. І солодке. Коли я лягаю спати, воно тихенько шумить на вушко, огортає морським шумом, заколисує до сну. Іноді моє море штормить, вирує й б'є хвилями. Хлине потоками сліз. Отоді воно дуже солоне. І тоді мені солоно. Але так буває дуже рідко. Загалом воно мирне й спокійне. І дуже тепле. Море. У мені (Слава Світова).

II Ознайомтеся зі словниковою статтею «море» в географічному словнику. Яку інформацію вона містить? Використовуючи матеріали словникової статті, запишіть словосполучення, за допомогою яких можна схарактеризувати море.

? **501** **I** Прочитайте виразно вірш. Назвіть слова, ужиті в переносному значенні. Як ви розумієте значення висловів «слова лікують і вбивають», «слова мовчать»? Доберіть п'ять слів, які «душу зігрівають».

Якого кольору слова,
Коли сміються, коли плачуть?
Зелені, може, як трава?
Холодні, теплі чи гарячі?
Якого кольору слова,
Коли мовчать, коли говорять?
Ті, де заховані дива,
Де радість, посмішка і горе.
Великий зміст в усіх словах.
Вони лікують і вбивають.
Вони наводять часом жах,
А в холод душу зігрівають.

Ольга Дриль

- 1.3. Вправа 499 (скласти із поданими словами словосполучення, записати їх. Знайти прикметники, підкреслити їх).
- 1.4. Вправа 500 (Прочитайте текст, розкажіть, що в ньому побачили, почули.)

У. Підведення підсумків

УІ. Домашнє завдання.

Вправа 501 (Прочитати виразно. Назвати слова, вжиті в переносному значенні. Пояснити, як ви розумієте «слова лікують і вбивають». Записати 5 слів або словосполучень, що «зігрівають душу» , слова підтримки.

Виписати прикметники, підкреслити хвилястою лінією, надписати над ними питання: який? Яка? Яке? Які?)